

ΟΤΑΝ ΗΡΘΑΝ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΦΑΟ, ΔΕ ΜΙΛΗΣΕΣ

Η ενασχόληση των αυτόνομων με τα καφάο έχει μακρά ιστορία, για την ακρίβεια από τότε που συγκροτήθηκαν οι πρώτες αντιφα ομάδες. Αυτά τα γκρι κουτιά, όσο και αν δεν τους φαίνεται έχουν για μας πολλές χρησιμότητες. Μερικές από αυτές είναι να κολλάμε πάνω τους αφίσες, να τα ταγκάρουμε με αντιφά σε νυχτερινές βόλτες, να κολλάμε αυτοκόλλητα, και ενίοτε να μας βοηθάνε να στησουμε λαϊβάκια σε καβατζωμένες πλατείες με τους δικούς μας. Πέρα από μας, για τους κάθε λογής γκραφιτάδες, πιτσιρικάδες και γηπεδικούς, ανέκαθεν αποτελούσαν μια ακόμα ευκαιρία να αφήσουν πάνω τους το στίγμα τους με τη μορφή ταγκιάς στη γειτονιά τους. Φανταστείτε λοιπόν τη δυσφορία μας όταν πριν από δυο χρόνια περίπου τα καφάο άρχισαν να εμφανίζονται στο δημόσιο λόγο σε άρθρα του τύπου «Η πολύχρωμη street art των ΚΑΦΑΟ της Αθήνας» ή «Σε έργα τέχνης μετατρέπονται τα ΚΑΦΑΟ» κλπ. Φρίκη! Τα αγαπημένα μας καφάο είχαν γίνει στόχος του δήμου Αθηναίων! Πράγματι, μέσα στους επόμενους μήνες άρχισαν να ξεπηδούν πρόθυμοι καλλιτέχνες έτοιμοι να ξεδιπλώσουν το ταλέντο τους πάνω στα γκρι κουτάκια που μέχρι πρότινος φιλοξενούσαν τις αφίσες μας και τις κάθε είδους ταγκιές, με λουλουδάκια, ουράνια τόξα, ευαίσθητα μηνύματα, κλπ. Με τον καιρό, η «καλλιτεχνική μανία» άρχισε να εξαπλώνεται και σε άλλες γειτονιές της Αθήνας. Πριν βιαστείτε να μας κατονομάστε ως άτεχνους και καχύποπτους με όλα, επιτρέψτε μας να εξηγήσουμε τους λόγους της δυσφορίας μας για το κακό που μας βρήκε.

Πριν όμως μιλήσουμε για μας, ας ρίξουμε μια ματιά στην οπτική του Δήμου Αθηναίων και των φίλων του για το ζήτημα της «τέχνης» στα καφάο, όπως προβάλλεται μέσα από ένα άρθρο της Λίνας Γιάνναρου το οποίο δημοσιεύθηκε στην *Καθημερινή* το 2019:

Χθες το πρωί, στα γραφεία του Athens Partnership, του φορέα που από το 2015 προωθεί τις συνεργασίες μεταξύ του Δήμου Αθηναίων και του ιδιωτικού τομέα, το τηλέφωνο χτυπούσε επίμονα. Ήταν η ιδιοκτήτρια καταστήματος με δώρα στο κέντρο της Αθήνας. «Πρέπει κάτι να κάνετε με αυτό το ΚΑΦΑΟ (σ.σ. υπαίθριος κατανεμητής τηλεφωνίας) που είναι μπροστά μας, είναι χάλια!» είπε στον Αλέξανδρο Κανδαράκη, υπεύθυνο Επικοινωνίας του φορέα, που είχε σηκώσει το ακουστικό [...] Μια μεγάλη μερίδα των κατοίκων και των καταστηματαρχών του κέντρου θεωρεί ότι ο δημόσιος χώρος είναι αυτός και δεν αλλάζει. Ότι κανείς δεν νοιάζεται και θα είναι για πάντα έτσι. Αυτοί οι άνθρωποι βλέπουν ότι δεν είναι έτσι. [...] Ήδη, έχουν καθαριστεί και έχουν προστατευθεί προσόψεις κτιρίων σε κεντρικά σημεία, όπως η πλατεία Κλαυθμώνος, ως μέρος προγράμματος καθαρισμού και προστα-

σίας προσόψεων σε συνολικά 30 οικοδομικά τετράγωνα του κέντρου. Όλες οι επιφάνειες, όπως και τα ΚΑΦΑΟ, αμέσως μετά την ολοκλήρωση της δράσης, επικαλύφθηκαν με προστατευτική επιστρώση anti-tagging προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα διατηρηθούν καθαρά από μουντζούρες και παράνομες αφισοκολλήσεις για τα επόμενα χρόνια.¹

Ας αφήσουμε το περιτύλιγμα της τέχνης, και ας επικεντρωθούμε στα σημαντικά. Το σημείο κλειδί αναφέρεται στο τέλος. Στόχος, μας λέει ο κ. Κανδαράκης, δεν είναι η τέχνη αυτή καθαυτή, αλλά να καθαριστεί το κέντρο της Αθήνας, να ζωγραφιστούν οι τοίχοι και τα καφάο με την πολύ συγκεκριμένη τέχνη που εγκρίνει ο δήμος Αθηναίων (του είδους λουλουδάκια, συννεφάκια και εδώ όλα πάνε καλά), και να φροντίσει ώστε να μην διανοηθεί κανείς να τα λερώσει ξανά με «μουντζούρες» (έτσι ονομάζει το κράτος τα συνθήματα και τις ταγκιές των γκραφιτάδων) και να κάνει «παράνομες αφισοκολλήσεις» (έτσι ονομάζει το κράτος τη δυνατότητα να εκφράσουμε τις γνώμες μας δημόσια).

Η στρατηγική πίσω από τέτοιες δράσεις είναι αυτή των «καθαρών και ασφαλών πόλεων» και δεν τη σκέφτηκε πρώτος ο δήμος Αθηναίων. Πίσω της έχει μια πολιτική ιδέα βάσει της οποίας χαράζονται πολιτικές δημόσιες τάξης εδώ και πολλές δεκαετίες σε όλο τον κόσμο. Αναφερόμαστε στην γνωστή πια «θεωρία των σπασμένων τζαμιών», που λάνσαρε το 1982 οι ματσοειδικοί υπάλληλοι του αμερικανικού κράτους Γουίλσον και Κέλλινγκ και για την οποία έχουμε γράψει πολλές φορές εδώ αλλά και αλλού με περισσότερα λόγια.² Η θεωρία αυτή, λοιπόν, έχει στη βάση της την ιδέα ότι μέσα σε μια γειτονιά, η εικόνα των σπασμένων τζαμιών αντανακλούν την εικόνα της εγκατάλειψης και εντείνουν το αίσθημα της ανασφάλειας των «καλών» πολιτών, συμβάλλοντας στο να κυριαρχήσει το αίσθημα ανομίας και εγκληματικότητας στις γειτονιές. Αν τα τζάμια δεν επιδιορθωθούν, η γειτονιά σιγά σιγά θα μετατραπεί σε μια ζούγκλα όπου θα κυριαρχήσει το έγκλημα, τα ναρκωτικά και η κακία και που σύντομα θα παραδοθεί στο ζόφο. Γι αυτό το λόγο οι μπάτσοι και οι δήμαρχοι με τη συνδρομή των φίλων τους, πρέπει να μην αφήνουν κανένα τζάμι να μένει σπασμένο.

Πράγματι, με αρχή τη Νέα Υόρκη και στη συνέχεια και σε άλλες πόλεις της Αμερικής, η θεωρία των σπασμένων τζαμιών έγινε το ευαγγέλιο για κάθε δήμαρχο που σέβεται τον εαυτό του. Είναι βέβαιο ότι και οι δικοί μας μπάτσοι παρακολούθησαν εντατικά μαθήματα για να τα εφαρμόσουν μετά στην όμορφη χώρα μας.³ Η ποινικοποίηση της μικροπαραβατικότητας άρχισε να εφαρμόζεται υπό το πρίσμα του αιτήματος για καθαρές και ασφαλείς πόλεις και τόνισε ακόμα περισσότερο τον ταξικό διαχωρισμό στις γειτονιές. Από τη μια ήταν οι



Οπαδικά, random ταγκιές, αλφάδια, και κάτι πατημένα φασιστικά. Η πόλωση που υπάρχει μέσα σε μια γειτονιά, αποτυπωμένη πάνω σε ένα γκρι κουτί. Δίπλα, η πόλωση καλύπτεται τεχνηέντως. Θα μνημονεύσουμε για άλλη μια φορά τους ματσοειδικούς του αμερικανικού κράτους:

[...] «Όταν οι κάτοικοι μιας γειτονιάς βλέπουν ότι μια συμμορία έχει γράψει τα αρχικά της σε όλα τα σήματα της τροχιάς, εύλογα συμπεραίνουν ότι κουμάντο στους δρόμους κάνει η συμμορία, και όχι οι ίδιοι ή η αστυνομία [...] Αυτοί οι άνθρωποι χρειάζονται τη βοήθειά μας προκειμένου να επανακτήσουν τον έλεγχο των δρόμων».⁸



Οι υπόγειες διαβάσεις έχουν κατά καιρούς λειοδορηθεί ως τα χειρότερα ση-
μεία της πόλης, εκεί όπου το ελάχιστο που μπορείς να πάθεις είναι να σε δο-
λοφονήσουν ... αν είσαι τυχερός! Εδώ βλέπουμε το event που διοργάνωσε ο
Γιώργος Κρικρής, «Αντιδήμαρχος Καθαριότητας και Ανακύκλωσης» (όντως)
στο Δήμο Νέας Σμύρνης (τέρμα δεξιά) μαζί με legal street artists, σε μία τέ-
τοια υπόγεια στη Συγγρού με στόχο τη φιλοτέχνηση, την καθαριότητα και

τον φωτισμό της. Καταγγέλλουμε δημόσια ότι λίγους μήνες πριν, όταν σύν-
τροφοι από τα νότια είχαν κάνει παρόμοιο event σε διπλανή υπόγεια διάβαση
(εντάξει, ένα graffiti fest τέλος πάντων) είχαν δεχτεί πέσιμο από μπάτσους
στο πρώτο εικοσάλεπτο. Τι, δεν τους άρεσε η τέχνη μας δηλαδή; Όπως εξη-
γήσαμε και παραπάνω, τελικά «όμορφο» είναι ό, τι εκφράζει την κρατική
εξουσία.

μαγαζάτορες, οι φιλήσυχοι πολίτες, οι νοικοκυραίοι που γουστάρανε τα καθαρά
πεζοδρόμια και τους φωτεινούς γκρι βαμμένους τοίχους και από την άλλη οι
«βρώμικοι», απείθαρχοι νεολαίοι και όχι μόνο, οι πολυεθνικές παρέες, οι πιτσι-
ρικάδες και οι πιτσιρίκες, όλοι αυτοί που δεν ένιωθαν κανένα σεβασμό προς
τους νόμους και την εξουσία του μπάτσου, και που έγραφαν το αίτημα για κα-
θαριότητα εκεί που δεν πιάνει μελάνι. Σαν να λέμε η ραχοκοκαλιά της μικρής και
της μεσαίας τάξης εναντίον όλων των κομματιών της εργατικής τάξης και των
τρόπων τους να την παλεύουν, στη μάχη για το δημόσιο χώρο που διεξάγεται
συνεχώς μέσα στις γειτονιές. Ταξικός πόλεμος με τα όλα του, χωρίς να αναφερ-
θεί ποτέ ως τέτοιος.

Λέμε συχνά ότι το ποιος θα κυριαρχήσει στο δημόσιο χώρο είναι ένα στοί-
χημα το οποίο παίζεται μέρα με τη μέρα, δρόμο το δρόμο, πλατεία την πλατεία.
Εκτός από εμάς, αυτό το γνωρίζει και το κράτος, το οποίο είναι υποχρεωμένο να
επιβάλλει την κυριαρχία του στο δημόσιο χώρο με τη βία. Η βία αυτή δεν περι-
λαμβάνει μόνο την ένοπλη ισχύ του κράτους, δηλαδή το στρατό και την αστυ-
νομία. Περιλαμβάνει και την έμπρακτη συμμετοχή των φίλων του, οι οποίοι
έχουν κοινά υλικά συμφέροντα να συμμαχήσουν μαζί του. Όπως έγραφαν ο
Γουίλσον και ο Κέλλινγκ στο ομώνυμο άρθρο τους:

Κάποιες γειτονιές είναι τόσο διεφθαρμένες και διαβρωμένες από το έγ-
κλημα, που οι πεζές περιπολίες αδυνατούν να βοηθήσουν. [...] Άλλες γει-
τονιές πάλι είναι τόσο ήσυχες και γαλήνιες που οι πεζές περιπολίες δεν
χρειάζονται. Το κλειδί είναι να εντοπιστούν οι γειτονιές που βρίσκονται στο
μεταίχμιο: εκεί που η δημόσια τάξη επιδεινώνεται, αλλά όχι σε βαθμό μη
αναστρέψιμο [...]⁴

Η ιδέα είναι οι δημοτικές αρχές, στις γειτονιές «που βρίσκονται στο μεταίχμιο»
να πάρουν με το μέρος τους τους ρουφιάνους, (μαγαζάτορες, ιδιοκτήτες, ευυ-
πόληπτους πολίτες), να πολώσουν την κατάσταση και να τους εντάξουν στο
σχέδιο για ασφαλείς και καθαρές πόλεις έτσι ώστε η μικροπαραβατικότητα να
αντιμετωπίζεται πριν καν προλάβει να συμβεί, χωρίς να χρειάζεται πάντα η πα-
ρέμβαση της αστυνομίας. Το δίκτυο των ρουφιάνων στόχο έχει να αποτελέσει
την κοινωνική εμπροσθοφυλακή για να γίνουν οι γειτονιές αυτοεπιτηρούμενες
και το αίσθημα καθαριότητας και ασφάλειας να αποτρέπει τους επίδοξους μι-
κροπαραβάτες. Έτσι, η βία που λέγαμε πιο πάνω, παρέα με τους μπάτσους, μπο-
ρεί να πάρει και πολύ πιο κοινωνικά και φαινομενικά αθώα πρόσωπα. Από την
δημιουργία «τέχνης» στα καφάο ή σε μια υπόγεια διάβαση, μέχρι την φωταγώ-
γηση ενός πάρκου και τον καθαρισμό μιας πλατείας.⁵

Το καθάρισμα των καφάο και των τοίχων από όλες τις ταγκιές, τα οπαδικά
συνθήματα, τις αφισες και τα αυτοκόλλητα και η αντικατάστασή τους με ό, τι
μαλακία μπορεί να φανταστεί κανείς, από χαρούμενες ζωγραφιές και ποιήματα,
μέχρι προσωπογραφίες του Biggie Smalls και του 2pac και αναπαραστάσεις
ναυμαχιών, είναι ένας τρόπος διεξαγωγής της μάχης για το δημόσιο χώρο. Στό-

χος δεν είναι να φτιαχτεί κάτι όμορφο γιατί στην τελική «όμορφο» είναι ό, τι εκ-
φράζει την κρατική εξουσία. Το μέσο είναι το μήνυμα: πίσω από τη χαρούμενη
ζωγραφία προβάλλει η καταστολή, η λογοκρισία και η επιβολή πειθαρχίας. Το
ζήτημα είναι δηλαδή, ενώ έχουμε φάει το πακέτο το αιώνα εδώ και καιρό, να
μην έχουμε χώρο να εκφραζόμαστε και να λέμε τη γνώμη μας μέσα στις γειτο-
νιές μας, στην τελική να το βουλώνουμε. Πράγματι, για σκεφτείτε το: πόσο αν-
τικοινωνικός θα φαίνεται τώρα κάποιος που θα πατήσει την «Τέχνη», πόσο
μάλλον αυτός που θα γράψει κάτι πάνω σε ένα (κρατικά επιδοτούμενο) «κοι-
νωνικά ευαίσθητο» μήνυμα; Ταυτόχρονα, το καθάρισμα των καφάο και το μπο-
γιατόσμά τους με κρατική τέχνη, αποτελεί και την πολιτική παραδοχή ότι τα
γκράφιτι, οι ταγκιές και τα συνθήματα που υπάρχουν σε μια γειτονιά δεν είναι
απλά «μουτζούρες» όπως αρέσκονται να τα ονομάζουν οι δημοτικές αρχές και
οι ρουφιάνοι τους. Αντιθέτως, είναι ενδεικτικά του ποιος κάνει κουμάντο σε μια
πλατεία, του ποιος κυριαρχεί σε μια γειτονιά. Έτσι, και το τι θα έχουν πάνω τα
καφάο αντικατοπτρίζει το ποιος κυριαρχεί στο δημόσιο χώρο.

Ξεκινώντας λοιπόν από τον Δήμο Αθηναίων, και όσο το κράτος μας έλεγε για
έναν φονικό ιό που εξαπλώνεται με ιλιγγιώδη ταχύτητα, ταυτόχρονα εξαπλώ-
νονταν και τα κρούσματα της φιλοτέχνησης των καφάο σε διάφορες γειτονιές
της Αθήνας αλλά και σε πόλεις της Ελλάδας. Από την Πετρούπολη και το Βύ-
ρωνα μέχρι τον Άλιμο και το Παλαιό Φάληρο, ο ιός των ζωγραφισμένων καφάο
διασπειρόταν με γοργούς ρυθμούς. Παρακάτω θα εξετάσουμε την εφαρμογή
αυτού του σχεδίου σε έναν «παραδοσιακά δεξιό» δήμο, που όπως θα διαπι-
στώσετε εμφορείται από «προοδευτικές ιδέες».

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ

Ένα τέτοιο παράδειγμα συνύπαρξης ταξικής βίας με κοινωνικό πρόσωπο και
σκέτης βίας με κατασταλτικό πρόσωπο, παρακολουθήσαμε να εξελίσσεται στο
Παλαιό Φάληρο. Σε αυτόν τον δήμο που θα λέγαμε ότι είναι «παραδοσιακά δε-
ξιός» από πάντα, με μια γρήγορη ματιά θα δει κανείς ότι κυριαρχεί η μεσαία και
η μικροαστική τάξη. Με μια πιο προσεκτική ματιά, το έμπειρο σε τέτοια πράγ-
ματα μάτι, θα δει ότι στους δρόμους και τις πλατείες υπάρχουν πολλές παρέες
πιτσιρικάδων no-future, αρκετή δεύτερη γενιά, (αμφότεροι τσαντισμένοι με τις
συνεχείς εξακριβώσεις που τρώνε) συνθήματα και γκράφιτι σε τοίχους, καθώς
και μια κοινότητα Ρομά που απλά και μόνο η ύπαρξή της αποτελεί το μόνιμο
«πρόβλημα» των δημοτικών αρχών. Πιο δίπλα οι μαγαζάτορες-μαφιόζοι κά-
νουν τη δουλειά τους. Μέσα σε όλα αυτά οι περιπολίες ΔΙΑΣ έρχονται να ολο-
κληρώσουν την εικόνα. Για να μνημονεύσουμε τους Γουίλσον και Κέλλινγκ, θα
μπορούσαμε να πούμε ότι είναι μια γειτονιά που βρίσκεται «στο μεταίχμιο», ή
με άλλα λόγια, κάτω από την φαινομενική ηρεμία σε αυτή τη γειτονιά των νο-
τίων προαστίων, σιγοβράζει η ταξική πόλωση.



Δεν είναι η πρώτη φορά που οι δήμαρχοι ανεβάζουν φωτογραφίες και βίντεο όπου μας σβήνουν τα κομμάτια μας «χάριν καθαριότητας». Όπως διαβάσαμε σε τοπική ιστοσελίδα, ο δήμαρχος Πειραιά, Γιάννης Μώραλης, αφού έσβησε το κομμάτι των συντρόφων του πυρήνα antifa reiraias, ανέφερε ότι: «Παρεμβαίνουμε σε πλατείες, πεζόδρομους και άλλα σημεία των



πέντε Δημοτικών Κοινοτήτων για να είναι η πόλη μας όσο γίνεται πιο καθαρή, πιο όμορφη, πιο λειτουργική. Η εικόνα της πόλης είναι αισθητά βελτιωμένη».⁹ Τι όμορφη και αισθητά βελτιωμένη ρε; Που έγινε η πλατεία σαν προαύλιο φυλακής; Καταγγέλλουμε.

Βρισκόμαστε στο τέλος του 2019, λίγο πριν μας πέσει ο ουρανός στα κεφάλια μας. Ο δήμαρχος του Παλαιού Φαλήρου Γιάννης Φωστηρόπουλος με τον δημοτικού σύμβολο (και ιδιοκτήτη αρκετών μαγαζιών-μαφιοζοκαφε) Δημήτρη Μητρέλλο, έχουν τα φαινή ιδέα να ασχοληθούν με τα καφάο του δήμου τους. Ονομάζουν τη δράση «Χρώματα και Όνειρα» (κάπου εδώ ξερνάμε), η οποία όπως μας ενημερώνει η σελίδα τους στο facebook, δημιουργήθηκε για να «μεταμορφώσει αισθητικά και διακοσμώντας ΚΑΦΑΟ του ΟΤΕ, σχολικές αυλές και μεγάλες ανοικτές επιφάνειες της πόλης με προσωπικότητες όπως η Κάλλας και ο Χέντριξ αλλά και η Φρίντα Κάλο, ο Αντετοκούνμπο, ο Βέγγος, η Άννα Φρανκ, ο Φρέντι Μέρκιουρι και ο Βαμβακάρης, επίσης με τοπία από τα Άγραφα, την εκκλησία της Αγίας Σοφίας, και εικόνες που αποτυπώνουν θέματα της επικαιρότητας (όπως ο Covid-19, η καταστροφή του περιβάλλοντος και η δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ, με μορφές και γεγονότα της Ελληνικής Επανάστασης)». Πράγματι, τους μήνες που ακολούθησαν, και ενώ για μας τους απλούς ανθρώπους ίσχυε απαγόρευση κυκλοφορίας, ο δήμος παλαιού φαλήρου με τους καλλιτέχνες αγκαζέ άρχισαν να μογιάτιζούν ό, τι καφάο έβρισκαν στο διάβα τους. Επιστράτευσε μάλιστα και νεαρούς γκραφιτάδες και παιδιά της γειτονιάς (τις ίδιες φιγούρες που έχει βάλει στο στόχαστρο τόσο καιρό), για την εκπόνηση του έργου και ήταν πια όλα έτοιμα να ξεκινήσουν. Για συντηρητικός δήμος, πολύ μπροστά το Φάληρο! Φυσικά, ο δήμαρχος και η κομπανία του δε σταμάτησαν στα καφάο, αλλά συνέχισαν το έργο τους σε τοίχους, σε προσόψεις σχολείων ,κλπ.

Η ιδέα ήταν έξυπνη. Ο δήμαρχος, αντί να ανοίξει μια ευθεία αντιπαράθεση με τα πιο απειθαρχα στοιχεία της γειτονιάς, δηλαδή όσους ασχολούνταν με τα καφάο είτε κολλώντας αφίσες και αυτοκόλλητα είτε αφήνοντας πάνω τις ταγκιές τους, έδωσε εντολή να ζωγραφιστούν με τέτοιο τρόπο ώστε να ενώσει ένα μεγάλο κομμάτι της γειτονιάς και να το στρέψει εναντίον κάθε πιθανού «βάνδαλου». Αλήθεια, ποιος δε συμπαθεί το Βέγγο και τον Βαμβακάρη; Ποιος δεν έχει ακούσει τη στενάχωρη ιστορία της Άννας Φρανκ στο σχολείο; Ποιος δε γουστάρει τον Αντετοκούνμπο; Με αυτόν τον τρόπο, ο δήμαρχος φιλοδοξεί, όποιος κολλάει μια αφίσα ή κάνει την ταγκιά του πάνω στα καφάο, να θεωρείται τώρα «βέβηλος». Ακόμα κι εμείς οι ίδιοι, πριν κουβεντιάσουμε το θέμα μεταξύ μας, πέσαμε στην παγίδα σε μια πρωινή αφισοκόλληση όταν κολώσαμε να πατήσουμε το καφάο με την Άννα Φρανκ, γιατί ήταν τάχα μου αντιφασιστικό (;). Σε αυτές τις περιπτώσεις, για να επανερχόμαστε στα συγκαλά μας, είναι πολύ βοηθητική η ιδέα ότι οι αναπαραστάσεις -μια ζωγραφιά, μια φωτογραφία, ένα άγαλμα- δεν είναι η πραγματικότητα, αλλά η αναπαράσταση της πραγματικότητας. Και μη νομίζετε ότι τα λέμε αυτά από κάποια φιλοσοφική διάθεση, κάθε άλλο. Πρέπει πάντα να έχουμε κατά νου ότι αυτός που επιλέγει τι θα ζωγραφιστεί, ανάλογα με τη θέση του, εκφράζει και μια πολιτική σκοπιμότητα και είναι αυτή ακριβώς η σκοπιμότητα που εκφράζεται μέσα από τις αναπαραστάσεις. Στην τελική, μια αναπαράσταση εκφράζει την εξουσία αυτού που την παράγει, στην περίπτωση μας του δημάρχου του Παλαιού Φαλήρου.⁶ Το καφάο που αναπαριστά την Άννα Φρανκ, δεν είναι ένα «αντιφασιστικό» καφάο. Ο δήμαρχος που κανόνισε να ζω-

γραφιστεί, είναι ο ίδιος δήμαρχος που στέλνει τους ΔΙΑΣ να μας κάνει εξακριβώσεις, και ο ίδιος που ζητάει συνεχώς περισσότερους μπάτσους για να διώξουν τους Ρομά που δήθεν χαλάνε την εικόνα της φαληρικής ριβιέρας στους μεσοαστούς που κάνουν τη βόλτα τους. Όχι λοιπόν, δεν είναι αντιφασίστας ο δήμαρχος του Παλαιού Φαλήρου, ούτε το καφάο του. Παρ' όλα αυτά, η πολιτικά ευαίσθητη επιλογή του είναι έξυπνη, γιατί ο σκοπός της είναι να αποκρύπτει τις ταξικές διαφορές που ενυπάρχουν σε μια γειτονιά και να εγκυβρίζει την εθνική ενότητα, και μέχρι ένα σημείο το πετυχαίνει. Δεν έχει σημασία τι είναι ο καθένας, δεξιός ή αριστερός, μικρός ή μεγάλος, πλούσιος ή φτωχός. Όλοι γουστάρουν! Τελικά, δεν έχει μεγάλη σημασία τι απεικονίζουν πάνω τα καφάο. Είτε είναι ο Καραϊσκάκης και ο Φρέντι Μέρκιουρι, είτε η Μπουμπουλίνα και ο Άρης Βελουχιώτης, πρέπει να τα αντιμετωπίζουμε σαν το ίδιο πράγμα γιατί εν τέλει είναι κρατικές επιλογές και άρα αποτελούν κομμάτι του ίδιου σχεδίου.

Όσο για τους νεαρούς, είναι πολύ πιθανόν κατά τη γνώμη μας να μη γουστάρανε καν να έχουν πάρει δώσε με το δήμο, αλλά να τους έψηνε η ιδέα να ζωγραφίσουν με σπρέι που δε χρειαζόταν να αγοράσουν οι ίδιοι (είναι και ακριβά τα άτιμα!). Όποιες και να ήταν οι προθέσεις τους πάντως, το αποτέλεσμα ήταν ο ίδιος ο δήμος που εχθρεύεται την ελεύθερη έκφραση, τα γκραφίτι ως τέχνη του δρόμου και γενικά ό, τι είναι κουλτούρα της εργατικής τάξης, να πάρει τα απείθαρχα αυτά υποκείμενα με το μέρος του και να τα βάλει να δουλέψουν για τους σκοπούς του. Αυτός είναι και ο λόγος που λέμε συνέχεια ότι δεν αρκεί να είναι κάποιος σκέτα χιπχοπάζ, δεν αρκεί να κάνει απλά γκραφίτι, δεν αρκεί να είναι μόνο acab. Γιατί όλοι αυτοί οι άνθρωποι, αν και τίμιοι στις προθέσεις τους, χωρίς να έχουν κάποια πολιτική οργάνωση είναι πολύ εύκολο όταν έρχονται να τους αγκαλιάσουν τα κρατικά σχέδια, να γίνουν κομμάτι τους χωρίς καν να το καταλάβουν. Η πολιτική οργάνωση και η ταξική καχυποψία που προκύπτει από αυτή, μας έχει σώσει πολλές φορές από τέτοιου είδους κακοτοπιές.

Πάντως, τα πράγματα δεν πήγαν και ακριβώς ρόδινα για το δήμαρχο και τις ιδέες του. Σιγά σιγά, όλο και περισσότεροι επίδοξοι «βάνδαλοι» άρχισαν να εμφανίζονται και να χαλάνε τα λατρεμένα καφάο του. Ίσως και αυτοί να αντιλαμβάνονταν όπως κι εμείς ότι αυτού του είδους οι δράσεις καθόλου φιλικές δεν είναι για φιγούρες σαν τις δικές μας. Οι «βανδαλισμοί» ολοένα και πληθύναν, και ο δήμαρχος και τα τσιράκια του τα είχαν βρει κομματάκι σκούρα. Παρά το αντιγγραφίτι με το οπίο διαφήμιζαν ότι είχαν περαστεί τα «έργα τέχνης», στην πράξη το να χαλάσει ένα καφάο παίρνει μερικά δευτερόλεπτα, ενώ να το καθαρίσεις παίρνει 4-5 ωρίτσες. Και το να βρίσκεις κάθε φορά πρόθυμους ρουφιάνους να κάνουν τη βρώμικη δουλειά δεν είναι και εύκολη υπόθεση. Σε μια προσπάθεια του δημάρχου να ελεγχθεί η κατάσταση, γεννήθηκε και η πιο πρόσφατη ιδιοφυής ιδέα που ακούει στο όνομα «Γίνε ανάδοχος ενός καφάο!». Ένα κάλεσμα απελπισίας δηλαδή, προς κάθε πρόθυμο ρουφιάνο να αναλάβει να καθαρίσει το καφάο που βρίσκεται κοντά στο σπίτι ή τη δουλειά του.⁷ Υποπτευόμαστε ότι και αυτή η ιδέα άπατη θα πάει, γιατί όλοι ξέρουμε ότι το να ρίχνεις κατάρες στο ίντερνετ από τον καναπέ του σπιτιού σου είναι πολύ εύκολο. Το να



Τον 2pac και τον Biggie τους γουστάρουμε και κάποιοι από εμάς τον βάζουνε και σε τοίχους. Στα αριστερά, στένσιλ στις γειτονιές των νοτίων από τη χιπ-χοπ ομάδα Boavista που με τον τρόπο της δίνει το ρισπέκτ σε όσους έφτιαξαν την χιπ-χοπ κουλτούρα όπως την ξέρουμε σήμερα. Στα δεξιά, ο δήμος Φαλήρου προσπαθεί να προσεγγίσει αυτή την κουλτούρα πατώντας τους δύο χιπχοπαδες σε καφάο του, σε μια ακόμα προσπάθεια να μας κάνει

να το βουλώσουμε. Πάμε πάλι: η αναπαράσταση της πραγματικότητας δεν είναι η ίδια η πραγματικότητα· αντικατοπτρίζει την πολιτική ατζέντα αυτού που διαλέγει να την αναπαραστήσει. Έτσι η αναπαράσταση του Biggie από τους Boavista μπορεί να μοιάζει σαν σχέδιο με την αυτή που έκανε ο δήμος αλλά έχει δύο εντελώς διαφορετικούς σκοπούς.

βγαίνεις μέρα παρά μέρα να καθαρίζεις τις «μουτζούρες» από το υιοθετημένο καφάο σου, απαιτεί αναβαθμισμένη ενασχόληση και ευθύνη, όπως και να το κάνουμε. Και χωρίς να υπάρξει κάποια χρηματική ανταμοιβή, τέτοιες ιδέες που στηρίζονται μόνο στην εθελοντική ρουφιανιά, παραμένουν απλά ιδέες.

τάξη, μπορεί κανείς να διαβάσει στο κείμενο «Η πατημένη τσίχλα μου, οι καθαρές και ασφαλείς πόλεις και η δημόσια τάξη», Antifa #47, 12/2019.

1. Λίνα Γιάνναρου, «Η πόλη αποκτά αισιόδοξη, πολύχρωμη όψη», *Καθημερινή*, 20/06/2019
2. Σπασμένα Τζάμια, *Σκέψεις για τη Δημόσια Τάξη και το Πάντειο Πανεπιστήμιο σε Καιρούς Κρίσης*, Unfair Play και Αρχείο 71, 2016.
3. Δυστυχώς δεν μπορούσαμε να βρούμε κάτι σχετικό να λέγεται δημόσια από τους ίδιους στη μπάρα της γνώσης. Βρήκαμε όμως ένα άρθρο από την πρώην υπουργό της Ν. Δ., Μαριέττα Γιαννάκου, όπου εξυμνεί τις θεωρίες των μπατσοειδικών, στο «Η πρακτική εφαρμογή της μηδενικής ανοχής», *Τα Νέα*, 16/06/2017.
4. James Wilson, George Kelling (1989) Σπασμένα Τζάμια, παρατίθεται στο *Σπασμένα Τζάμια...*, Unfair Play και Αρχείο 71, 2016.
5. Περισσότερα για το ζήτημα της καθαριότητας και της σύνδεσής της με τη δημόσια

6. Για το ζήτημα της αναπαράστασης της πραγματικότητας μπορεί κανείς να διαβάσει και το «Ο παγκόσμιος πόλεμος από τη σκοπιά των τεχνοσακατεμένων (και το ίδιο πράγμα από την σκοπιά των Αυτόνομων)», Antifa #69, 03/20.

7. Ψάχνοντας στο γκουγκλ μπορεί να βρει κανείς μαγικά πράγματα. Για παράδειγμα, αυτό τον οδηγό του Δήμου Αθηναίων για το πώς μπορεί κανείς να καθαρίσει μόνος του ένα γκαφίτι. Άξια αναφοράς είναι η συμβουλή «Φυτεύω αναρριχητικά φυτά σε μεγάλους τοίχους και έτσι περιορίζω την εκτεθειμένη επιφάνεια». Ιδιοφυές! Ολόκληρος ο οδηγός υπάρχει εδώ: <http://athinakathari.cityofathens.gr/wp-content/uploads/odigos-katharismou-dimos-Athinaion-1.pdf>

8. James Wilson, George Kelling (1989) Σπασμένα Τζάμια, παρατίθεται στο *Σπασμένα Τζάμια...*, Unfair Play και Αρχείο 71, 2016. σ.91.

9. https://www.pireasnews.gr/dimos-peiraia-allazoun-opsi-oi-plateies-34ou-syntagmatos-kai-evangelistrias/?fbclid=IwAR1J8_x4s9F1hHNMI6QYn97iu3sw_VVrmrKvtVBD5d9vr_cRa dqHbm3TIM4



Αφίσες που έβγαλαν οι πυρήνες antifa south, antifa v και antifa centro για το ζήτημα της δημόσιας τάξης και της σύνδεσής του με τις εκστρατείες «καλλωπισμού και καθαριότητας» που γίνονται σε διάφορες γειτονιές της Αθήνας.